

บทที่ 5

การอภิปรายผลการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส
2. เพื่อจัดอันดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ตามตัวแปร อายุ วุฒิทางการศึกษา ระดับชั้นที่สอน ความถนัดในการสอนตามกลุ่มประสบการณ์ และประสบการณ์ในตำแหน่งของครูอาจารย์
4. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส กับตัวแปร อายุ วุฒิทางการศึกษา ระดับชั้นที่สอน ความถนัดในการสอนตามกลุ่มประสบการณ์ และประสบการณ์ในตำแหน่งของครูอาจารย์
5. เพื่อศึกษาระดับความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส

6. เพื่อจัดอันดับความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานดังนี้

1. ความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส จะแตกต่างกันตามอายุ วุฒิทางการ
ศึกษา ระดับชั้นที่สอน ความถนัดในการสอนตามกลุ่มประสบการณ์ และประสบการณ์ใน
ตำแหน่งของครูอาจารย์
2. ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาสกับตัวแปร อายุ
วุฒิทางการศึกษา ระดับชั้นที่สอน ความถนัดในการสอนตามกลุ่มประสบการณ์ และ
ประสบการณ์ในตำแหน่งของครูอาจารย์ มีความสัมพันธ์กัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ครูอาจารย์โรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส จำนวน 359 คน
ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มตามระดับชั้น

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-List) ถามเกี่ยวกับ อายุ วุฒิทางการศึกษา ระดับชั้นที่สอน ความถนัดในการสอนตามกลุ่มประสบการณ์ และประสบการณ์ในตำแหน่งของครูอาจารย์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งแบ่งตามขอบข่ายของงานวิชาการ 9 งาน จำนวน 44 ข้อ อำนาจจำแนกมีค่าระหว่าง 2.59-10.58 และมีความเชื่อมั่น .9500

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ อำนาจจำแนกมีค่าระหว่าง 2.28-5.36 และมีความเชื่อมั่น .5616

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขอบหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอหนังสือจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
2. นำหนังสือจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอถึงผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือจากครูอาจารย์ในการตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยประสานงานกับหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไปของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการจัดส่งแบบสอบถามถึงสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ และการรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาไว้ที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
4. ผู้วิจัยไปปรับแบบสอบถามกลับคืนจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาด้วยตนเอง

การดำเนินการดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน

359 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำผลการตอบแบบสอบถามมาจัดกลุ่มตามข้อมูลส่วนตัว และตรวจให้คะแนนแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ และความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ ซึ่งมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

- ให้ 5 คะแนน มีความต้องการมากที่สุด
- ให้ 4 คะแนน มีความต้องการมาก
- ให้ 3 คะแนน มีความต้องการปานกลาง
- ให้ 2 คะแนน มีความต้องการน้อย
- ให้ 1 คะแนน มีความต้องการน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ และความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ
2. การทดสอบที (t-test) ในการเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการตามตัวแปรด้านวุฒิทางการศึกษา

3. การทดสอบเอฟ (F-test) ในการเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์ ตามตัวแปรด้าน อายุ ระดับชั้นที่สอน ความถนัดในการสอน ตามกลุ่มประสบการณ์ และประสบการณ์ในตำแหน่งของครูอาจารย์
4. การทดสอบเอฟด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffé Method) ในการเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์ตามตัวแปรด้าน อายุ ระดับชั้นที่สอน ความถนัดในการสอนตามกลุ่มประสบการณ์ และประสบการณ์ในตำแหน่งของครูอาจารย์ที่มีความแตกต่างกันเป็นรายคู่
5. การทดสอบไค-สแควร์ (Chi-Square Test) ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองกับตัวแปรด้านอายุ วุฒิศึกษา ระดับชั้นที่สอน ความถนัดในการสอนตามกลุ่มประสบการณ์ และประสบการณ์ในตำแหน่งของครูอาจารย์ โดยใช้การทดสอบไคสแควร์แบบทดสอบความเป็นอิสระ

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและแต่ละงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเฉพาะงานพบว่า ครูอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ งานการเรียนการสอน งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานวัดผลและประเมินผล งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานส่งเสริมการสอน งานนิเทศการศึกษา งานประชุมอบรมทางวิชาการ งานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน และงานห้องสมุด
2. ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า

- 2.1 ครูอาจารย์ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ โดยภาพรวมและแต่ละงานไม่แตกต่างกัน
- 2.2 ครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ โดยภาพรวมและแต่ละงานไม่แตกต่างกัน
- 2.3 ครูอาจารย์ที่รับผิดชอบในระดับชั้นที่สอนต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเองโดยภาพรวมและแต่ละงานไม่แตกต่างกัน
- 2.4 ครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ที่มีความถนัดในการสอนตามกลุ่มประสบการณ์ต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการโดยภาพรวมและแต่ละงานไม่แตกต่างกัน
- 2.5 ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่ำกว่า 6 ปี มีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการโดยภาพรวมมากกว่าครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่ง 11-15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาแต่ละงานพบว่า
- 2.5.1 ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองในงานการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่ำกว่า 6 ปี มีความต้องการในการพัฒนาตนเองมากกว่าครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่ง 11-15 ปี และประสบการณ์ในตำแหน่งสูงกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- 2.5.2 ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองในงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่ำกว่า 6 ปี มีความต้องการในการพัฒนาตนเองมากกว่าครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่ง 11-15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5.3 ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองในงานห้องสมุดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่ำกว่า 6 ปี มีความต้องการในการพัฒนาตนเองมากกว่าครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งสูงกว่า 15 ปี และประสบการณ์ในตำแหน่ง 11-15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5.4 ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองในงานนิเทศการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งพบว่า ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่ำกว่า 6 ปี มีความต้องการในการพัฒนาตนเองมากกว่าครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่ง 11-15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองในงานอื่น ๆ พบว่า ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการไม่แตกต่างกัน

3. ผลการหาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส พบว่า

3.1 ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองในงานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงานกับระดับอายุ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีขนาดของความสัมพันธ์เท่ากับ .1999 ส่วนระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ โดยภาพรวมและงานอื่น ๆ กับระดับอายุไม่มีความสัมพันธ์กัน

3.2 ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองในงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน กับระดับวุฒิทางการศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีขนาดของความสัมพันธ์เท่ากับ .1619 ส่วนระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการโดยภาพรวมและงานอื่น ๆ กับระดับวุฒิทางการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กัน

3.3 ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการโดยภาพรวม และงานอื่น ๆ กับระดับชั้นที่สอนไม่มีความสัมพันธ์กัน

3.4 ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ โดยภาพรวมและงานอื่น ๆ กับระดับความถนัดในการสอนตามกลุ่มประสบการณ์ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

3.5 ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองในงานการเรียนการสอน กับระดับประสบการณ์ในตำแหน่งของครูอาจารย์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีขนาดของความสัมพันธ์เท่ากับ .2257 งานห้องสมุด และงานด้านวางแผน และกำหนดวิธีดำเนินงานกับระดับประสบการณ์ในตำแหน่งของครูอาจารย์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีขนาดของความสัมพันธ์เท่ากับ .2752 และ .2328 ตามลำดับ ส่วนระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ โดยภาพรวมและงานอื่น ๆ กับระดับประสบการณ์ในตำแหน่งของครูอาจารย์ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

4. ประมวลความคิดเห็นในกิจกรรมอื่น ๆ ที่ต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส สรุปได้ดังนี้

4.1 งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ มีกิจกรรมที่ต้องการพัฒนาตนเองดังนี้

4.1.1 การจัดทำแนวการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

4.1.2 การนำแนวการสอนมาเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

4.1.3 การศึกษาทดลองหาแนวการสอน วิธีสอนที่เหมาะสมกับขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม และประเพณีของท้องถิ่น

4.2 งานการเรียนการสอน มีกิจกรรมที่ต้องการพัฒนาตนเองดังนี้

4.2.1 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนให้มาก

4.2.2 ใช้นวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหลากหลาย

4.2.3 เทคนิคการเล่าเรื่อง เพื่อให้เกิดผลดีในการจัดกิจกรรมการเรียน

การสอน

4.2.4 เทคนิคการยกตัวอย่าง เพื่อให้เกิดความเข้าใจหรือได้แนวคิด
ในสิ่งเดียวกัน

4.3 งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน มีกิจกรรมที่ต้องการ
พัฒนาตนเองดังนี้

- 4.3.1 ผลิตสื่อเสริมเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน
- 4.3.2 จัดทำสื่อการสอนให้เข้าใจผู้เรียนและทันสมัยที่สุด
- 4.3.3 ผลิตสื่อการเรียนการสอนร่วมกับนักเรียน
- 4.3.4 จัดทำสื่อประเภทเกมส์ สำหรับนักเรียนเล่นในเวลาว่าง
- 4.3.5 นำตัวอย่างสื่อ (สื่อต้นฉบับ) ไปปรับปรุงและพัฒนา

4.4 งานวัดผลและประเมินผล มีกิจกรรมที่ต้องการพัฒนาตนเองดังนี้

- 4.4.1 การสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน
หลาย ๆ แบบ
- 4.4.2 ประเมินผลนักเรียนทุก ๆ บทเรียน และติดตามผลการเรียน
อย่างสม่ำเสมอ
- 4.4.3 เทคนิคการออกข้อสอบ วิเคราะห์ข้อสอบ และการสร้างคลังข้อสอบ

4.5 งานห้องสมุด มีกิจกรรมที่ต้องการพัฒนาตนเอง ดังนี้

- 4.5.1 จัดกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนได้ทำหนังสือนิทานง่าย ๆ เพื่อฝึก
ทักษะภาษาไทย
- 4.5.2 วิธีการใช้ห้องสมุดเพื่อพัฒนานักเรียนในด้านการศึกษาค้นคว้า
- 4.5.3 นำกิจกรรมห้องสมุดหมุนเวียนมาใช้ในห้องเรียนเพื่อฝึกนักเรียน

ให้มีนิสัยรักการอ่าน

4.6 งานนิเทศการศึกษา มีกิจกรรมที่ต้องการพัฒนาตนเอง ดังนี้

- 4.6.1 เทคนิคการนิเทศ
- 4.6.2 เทคนิคการควบคุมห้องเรียน

4.7 งานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน มีกิจกรรมที่ต้องการพัฒนาตนเอง
ดังนี้

4.7.1 จัดทำข้อมูลสถิติ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงการเรียน การสอนที่บกพร่อง และพัฒนาส่วนที่ติดอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น

4.7.2 ดำเนินการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

4.7.3 สรุปผลการดำเนินงานตามแผน

4.8 งานส่งเสริมการสอน มีกิจกรรมที่ต้องการพัฒนาตนเองดังนี้

4.8.1 ให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมการสอน

4.8.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมการสอนอย่างเต็มรูปแบบ เช่น กิจกรรมประชาธิปไตย

4.9 งานประชุมอบรมทางวิชาการ มีกิจกรรมที่ต้องการพัฒนาตนเองดังนี้

- การจัดทำผลงานทางวิชาการ

5. ระดับความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส โดยการลาศึกษาต่อ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความต้องการในวิธีการอื่น ๆ และโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจัดเรียงลำดับความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์จาก มากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ศึกษาด้วยตนเอง การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น แผนการสอน คู่มือครู การประชุมอบรมสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ ทัศนศึกษา และการลาศึกษาต่อ

6. ประมวลผลความคิดเห็นในวิธีการอื่น ๆ ที่ต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครู อาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส สรุปได้ดังนี้

6.1 การประชุมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้

6.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนการสอน และคู่มือครู

6.3 การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล

การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส พบประเด็นที่น่าสนใจ และได้นำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส พบว่า ครูอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ โดยภาพรวมและแต่ละงานอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญโชติ จันทร์สุพัฒน์ (2527 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากรครูประจำการของผู้บริหารการศึกษาและครูประจำการ สังกัดกรมสามัญ เขตการศึกษา 11 พบว่าผู้บริหารการศึกษา และครูประจำการมีความต้องการในการพัฒนาบุคลากรครูประจำการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ โสภณ ผ่องสุขสกุล (2534 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความต้องการในการพัฒนาประสิทธิภาพของบุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 7 พบว่า ความต้องการที่จะพัฒนาบุคลากรโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับ ชัยศักดิ์ เกษามูล (2534 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากรครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรครูในด้านพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาโดยโรงเรียนจัด และด้านการพัฒนาโดยหน่วยงานเจ้าสังกัดหรือหน่วยงานอื่นจัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการวิจัยที่พบนี้ น่าจะเป็นเพราะผลการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส อยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ สภาพดังกล่าวทำให้ครูอาจารย์มีความตระหนักที่จะปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาสให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งเท่ากับเป็นการพัฒนาสมรรถภาพการศึกษานั้นเอง หรืออีกนัยหนึ่งเป็นการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์ ที่กล่าวเช่นนี้เพราะผู้ประกอบวิชาชีพครูจะต้องมีกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาศักยภาพของความเป็นครูให้มีประสิทธิภาพ

ยิ่งขึ้น และถ้าหากครูอาจารย์ได้พัฒนาตนเองแล้ว ยนต์ ชุ่มจิต (2535 : 2) กล่าวว่า จะก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการดังนี้

- 1) ทำให้ครูมีสมรรถภาพในการสอน มีความรู้เพิ่มขึ้น เข้าใจบทบาทหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ทำให้เกิดการประหยัดเวลาและลดความสูญเปล่าทางวิชาการ เพราะครูที่ได้รับการพัฒนาจนเป็นครูที่มีคุณภาพนั้นย่อมไม่ทำสิ่งใดผิดพลาดง่าย ๆ
- 3) ทำให้ครูได้เรียนรู้งานในหน้าที่ได้เร็วขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่เพิ่งได้รับการบรรจุให้เข้าทำงานใหม่ ๆ และครูที่ย้ายไปทำการสอน ณ ที่ทำงานแห่งใหม่
- 4) ช่วยแบ่งเบาหรือลดภาระหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานในสายงานต่าง ๆ เพราะครูที่ได้รับการพัฒนาอย่างดีและอย่างต่อเนื่องจะมีความเข้าใจงานการสอน และงานอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี
- 5) ช่วยกระตุ้นให้ครูปฏิบัติงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน
- 6) ช่วยทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งในด้านความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ รวมทั้งหลักการปฏิบัติงานและเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ

นอกจากเหตุผลดังกล่าวแล้ว ในด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าด้านวิชาการของครูอาจารย์ ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้ครูผู้สอนปรับและเลื่อนตำแหน่ง โดยใช้ผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเองยกระดับตำแหน่งและเงินเดือนให้สูงขึ้น (ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ ทองพูล บุญอึ้ง และวิเชียร ไวยสกี, 2535 : 14-15) ก็มีสนับสนุนให้ครูอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการอยู่ในระดับมากเช่นกัน

ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ในงานแต่ละงาน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

- 1.1 งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัยที่พบนี้ น่าจะสืบเนื่องมาจากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้กรมวิชาการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ให้สอดคล้องกับความต้องการทางสังคม และการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพ ซึ่งลักษณะของหลักสูตรดังกล่าวมุ่งให้ครูอาจารย์เป็นผู้นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติให้ได้จริง โดยการแปลงหลักสูตรไปสู่แผนการสอน มีการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้หลักสูตรบรรลุเป้าหมายและให้ครูอาจารย์กำหนดยุทธศาสตร์การสอนด้วยตนเอง ซึ่งลักษณะของการนำหลักสูตรไปใช้ดังกล่าวพบว่า ครูอาจารย์ประสบปัญหาในการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง (ตุสิต ลักนาศิริโรจน์, 2536 : 125) และจากความคิดเห็นของครูอาจารย์ที่เสนอแนะกิจกรรมที่ต้องการพัฒนาตนเองในด้านการจัดทำแผนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) การนำแผนการสอนมาเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และการศึกษาทดลองหาแนวการสอน วิธีสอนที่เหมาะสมกับขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้ น่าจะเป็นเหตุผลสนับสนุนที่ทำให้ครูอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก

1.2 งานการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ สมคิด ขุนทองนุ้ม (2533 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ครูส่วนใหญ่มีร้อยละสูงสุดในการพัฒนาตนเองทางด้านวิชาชีพสำหรับการพัฒนาตนเองทางด้านกระบวนการวิธีสอน พบว่า ครูส่วนใหญ่มีร้อยละของการพัฒนาตนเองสูงสุด และการพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพและกระบวนการวิธีสอน เมื่อมองโดยภาพรวมแล้วมีการพัฒนาเหมือนกันในทุก ๆ ตัวแปร

จากผลการวิจัยที่พบนี้จะเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ และบุคคลสำคัญยิ่งในการนำหลักสูตรไปใช้ก็คือครูผู้สอน ซึ่งจะต้องปรับบทบาทของตนเองมาทำหน้าที่เป็นผู้จัดการ เป็นผู้ดำเนินการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด โดยศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจ และปรับเนื้อหากระบวนการ ทฤษฎีการเรียนการสอนต่าง ๆ ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) อีกทั้งสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดนครราชสีมาได้มีแนวดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพของ
นักเรียนให้สูงขึ้น จึงส่งผลให้ครูอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก

1.3 งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า
ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ
สวัสดิ์ วันงูา (2533 : 68) ในการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการในการ
ผลิตและ การใช้สื่อการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ครูปฏิบัติการสอนมีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียน
ควรมีสื่อการสอนที่จำเป็นอย่างเพียงพอ รองลงมาต้องการให้มีวารสารหรือสิ่งพิมพ์
ที่ให้ความรู้ด้านสื่อการสอนหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ
และต้องการให้มีศูนย์บริการสื่อการสอนในโรงเรียนตามลำดับ ส่วนความต้องการ
น้อยที่สุด ต้องการสถานที่โดยเฉพาะสำหรับการใช้สื่อ เมื่อพิจารณาโดยรวมปรากฏว่า
มีความต้องการเฉลี่ยในระดับมาก

จากผลการวิจัยที่พบนี้ น่าจะเป็นเพราะงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อ
การเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน และถือเป็นมือ
ที่สามของครู ที่ช่วยให้ครูสอนได้สนุกและมีประสิทธิภาพ (อำภา บุญช่วย, 2533 :
121) นอกจากนี้ครูอาจารย์ยังได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในกิจกรรมที่ต้องการ
พัฒนาตนเองในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่เข้าใจผู้เรียน โดยผลิตสื่อการเรียน
การสอนร่วมกับนักเรียนนั้น นับว่าเป็นสิ่งที่ดีซึ่งสอดคล้องกับการนำสื่อการเรียนการสอน
มาใช้ตามลักษณะที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการได้
กำหนดไว้ในกรเขียนแผนการสอนเพื่อกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่ง
อาจารย์ 2 ให้ได้รับเงินเดือนในระดับ 7 (สมาน จันทะดี, ม.ป.ป. : 30)
ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ครูอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ใน
ระดับมาก

1.4 งานวัดผลและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการในการพัฒนา
ตนเองอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิชระ ชานูตะโร (2533 :
53) ที่ศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนพลศึกษาระดับประถมศึกษา เขต

การศึกษา 6 พบว่า ครูผู้สอนพลศึกษาระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 6 ทั้งที่มีวุฒิและไม่มียุติพลศึกษา มีความต้องการพัฒนาตนเองในด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมเกียรติ กิตติธรรม (2529 : 115) ที่ศึกษาความต้องการนิเทศการสอนของครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาครพบว่า ครูผู้ปฏิบัติการสอนมีความต้องการนิเทศการสอนด้านการวัดผลและประเมินผล ในระดับปานกลาง

จากผลการวิจัยที่พบนี้น่าจะเป็นเพราะการวัดผลและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน การสอนที่สมบูรณ์จะต้องเริ่มที่การตั้งจุดมุ่งหมายของการสอน เตรียมเนื้อหา กิจกรรมและสื่อในเรื่องที่จะสอน สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ลงมือสอน วัดและประเมินผลการสอน ซึ่งนอกจากจะเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนแล้ว การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนยังกระทำเพื่อจะได้ทราบพื้นฐานความรู้ของนักเรียน ปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนและเพื่อตัดสินใจเลื่อนชั้น ดังนั้นการวัดผลและประเมินผลเป็นกิจกรรมทางวิชาการที่สำคัญยิ่งงานหนึ่ง การเรียนการสอนจะได้ผลดีเพียงไรหรือบรรลุผลจุดหมายหรือไม่ ย่อมทราบได้จากการวัดผลและประเมินผล (อำภา บุญช่วย, 2533 : 161) ประกอบกับการกำหนดระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนคามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) พ.ศ.2533 ให้สอดคล้องกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ซึ่งครูอาจารย์ยังขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ จึงเป็นเหตุให้ครูอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก

1.5 งานห้องสมุด ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาลี อาสาสนีย์ (2532 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความต้องการการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความต้องการรับการนิเทศงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง ในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริม

การเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอน ด้านห้องสมุด
ด้านการวางแผน และกำหนดวิธีดำเนินงาน และด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ

จากผลการวิจัยที่พบนี้น่าจะเป็นเพราะห้องสมุดมีความสำคัญต่อสถานศึกษา
เป็นศูนย์รวมของหนังสือและวัสดุอุปกรณ์ที่นักเรียน นักศึกษา ตลอดจนครูอาจารย์ใช้เป็น
แหล่งค้นคว้าหาความรู้และเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์,
2535 : 243) การจัดการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช
2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) นั้น มุ่งให้ผู้เรียนได้มีโอกาสค้นคว้าหาความรู้จาก
ที่อื่น ๆ มาประกอบความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในชั้น ซึ่งผู้เรียนจะต้องหาความรู้
เพิ่มเติม โดยการใช้ห้องสมุดทั้งในและนอกเวลาเรียนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม โดย
มีครูอาจารย์เป็นผู้คอยให้คำแนะนำในการเลือกใช้หนังสือและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อ
ประโยชน์ในการเรียนการสอนและส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ด้วยเหตุนี้เอง
จึงทำให้ครูอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก

1.6 งานนิเทศการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการในการพัฒนา
ตนเองอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทวีศักดิ์ ไชยมาโย (2534 :
149) ที่ศึกษาความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และความต้องการด้านการนิเทศการ
ศึกษาของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
นครพนม พบว่า ครูผู้สอนชั้น ป.1-2 โดยส่วนรวมมีความต้องการที่จะได้รับการนิเทศ
การศึกษาเกี่ยวกับแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษาฉบับปรับปรุง จากผู้ที่มีหน้าที่ในการ
นิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สนิท วงศ์แสงตา
(2527 : ๑) พบว่า ครูคณิตศาสตร์ต้องการการนิเทศการสอนในด้านหลักสูตร เนื้อหา
วิชา วิธีการสอน สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัยที่พบนี้น่าจะเป็นเพราะการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาสได้นำเอากระบวนการนิเทศการศึกษา
มาควบคุม พัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะงานการเรียนการสอนเพื่อให้เกิด
ประสิทธิภาพสูงสุด (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส, 2535 : 52)
สอดคล้องกับความต้องการพัฒนางานวิชาการได้อย่างเหมาะสมและตรงกับวัตถุประสงค์

ของแผนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ทำให้ครูอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก

1.7 งานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ควง มุกสง (2534 : 8) ที่ศึกษากระบวนการวางแผนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี พบว่า ครูอาจารย์มีทัศนคติต่อกระบวนการวางแผนในขั้นเตรียมการก่อนวางแผนขั้นปฏิบัติตามแผน ขั้นการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนขั้นวางแผนอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัยที่พบนี้ น่าจะเป็นเพราะครูอาจารย์มีความตระหนักในความสำคัญของการวางแผนซึ่งเป็นงานพื้นฐานของโรงเรียนที่สำคัญมาก เพราะแผนงานและโครงการที่วางไว้จะเป็นตัวกำหนดปริมาณ คุณภาพ วิธีการ ทิศทาง และอัตราเร็วของการดำเนินงานทั้งหมด และยังเป็นตัวกำหนดความเคลื่อนไหวของคนและทรัพยากรอื่น ๆ อีกด้วย (อำภา บุญช่วย, 2533 : 62) ดังนั้นการที่จะปฏิบัติงานวิชาการให้บรรลุเป้าหมายนั้น ครูอาจารย์จะต้องมีการวางแผนและวิธีดำเนินงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ครูอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก

1.8 งานส่งเสริมการสอน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ วรณี ไทยานันท์ (2530 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและนักเรียนเกี่ยวกับสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นด้านวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมสหกรณ์และวิธีการดำเนินงานกิจกรรมสหกรณ์สอดคล้องกับแนวทางจัดกิจกรรมสหกรณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ส่วนความร่วมมือในการจัดกิจกรรมสหกรณ์ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในระดับมาก ในด้านประโยชน์ของการจัดกิจกรรมสหกรณ์ ทั้งครูและนักเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ได้รับประโยชน์ในระดับมากไม่สอดคล้องกับ เกียรติศักดิ์ บางพระ (2531 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการจัดโครงการพัฒนาแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด : การศึกษาเฉพาะ

กรณีจังหวัดจะเชิงเทรา พบว่า การศึกษาด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ ผู้บริหาร และครูแนะแนวทุกคน รวมทั้งครูผู้สอน ร้อยละ 48.64 มีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับ ราตรี แอ่อ่วม (2530 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาบทบาทของผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาและครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดราชบุรีพบว่า โดยส่วนรวมแล้วผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 พบว่า ได้ปฏิบัติบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรม ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรม และด้านการประเมินผล การจัดกิจกรรม อยู่ในระดับที่น่าพอใจ คือ ได้ปฏิบัติบทบาทอยู่ในระดับปฏิบัติเกือบเป็นประจำ ในทุกด้านยกเว้นครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ปฏิบัติบทบาทในการฝึกฝนนักเรียนให้มีวิถีชีวิตประชาธิปไตยด้านคุณธรรมอยู่ในระดับปฏิบัติเป็นประจำ

จากผลการวิจัยที่พบนี้น่าจะเป็นเพราะ งานส่งเสริมการสอนเป็นงานหนึ่งของงานวิชาการที่มีความสำคัญไม่แพ้การเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจำเป็นต้องอาศัยกิจกรรมหลาย ๆ รูปแบบเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่พึงประสงค์ โดยมีครูอาจารย์เป็นผู้คอยชี้แนะกำกับดูแลและติดตาม ด้วยความจำเป็นดังกล่าวจึงทำให้ครูอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก

1.9 งานประชุมอบรมทางวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัยที่พบนี้น่าจะเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการพัฒนาคณาจารย์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 จากการตอบแบบสอบถามของข้าราชการพลเรือนและข้าราชการครูพบว่า ด้านการฝึกอบรมอยู่ในระดับปานกลาง (ภัทราพร ศิริโกศา, 2535 : 116) การจัดกิจกรรมการพัฒนาคณาจารย์ดังกล่าว จะเห็นว่ายังสนองความต้องการของครูอาจารย์ในการพัฒนาตนเองได้ไม่เพียงพอกับที่

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้มีนโยบายเร่งรัดคุณภาพการศึกษา ด้วยการจัดโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้ครูอาจารย์ได้เข้าร่วมประชุมอบรมสัมมนาในสาขาวิชาชีพหรือวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของการศึกษาที่มีเป้าหมายหลักในการปรับปรุง พัฒนาและเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของนักเรียนให้มีคุณสมบัติ ความสามารถ และคุณลักษณะตามเจตนารมณ์ของ หลักสูตร จึงทำให้ครูอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยได้เสนอผลการทดสอบสมมติฐานตามลำดับดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเอง ด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ตามตัวแปรอายุ วุฒิทางการศึกษา ระดับชั้นที่สอน ความถนัดในการสอนตามกลุ่มประสบการณ์ และประสบการณ์ในตำแหน่งของครูอาจารย์

2.1.1 ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้าน วิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครราชสีมา จำแนกตามตัวแปรอายุ พบว่า ครูอาจารย์ที่มีอายุต่างกันมีความต้องการใน การพัฒนาตนเองด้านวิชาการโดยภาพรวมและแต่ละงานไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยศักดิ์ เกษามูล (2534 : 79) ที่พบว่า บุคลากรครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี 30-40 ปี และมากกว่า 40 ปีขึ้นไป มีความต้องการเกี่ยวกับด้านพัฒนาตนเองแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเป็นส่วนใหญ่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัลยาณี ปฎิมาพรเทพ (2532 : 123) ที่ศึกษาความต้องการของครูอาจารย์สายปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับการนิเทศการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี พบว่า ครูอาจารย์ ที่มีอายุต่างกันมีความต้องการผลรวมการนิเทศทุกด้านภายในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพฑูรย์ ศักดิ์แก้ว (2534 : 71) เกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความ ต้องการของครูอาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ พบว่า ระดับ

ความต้องการพฤติกรรมผู้นำมีทีมงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความต้องการของครูอาจารย์ ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป ไม่แตกต่างกัน และระดับความต้องการพฤติกรรมผู้นำมีทีมผู้สัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความต้องการของครูอาจารย์ ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป ไม่แตกต่างกัน

จากการวิจัยที่พบนี้ อาจเนื่องมาจากทางก้าวหน้าของครูสายผู้สอนได้ถูกเปิดกว้างหลายทาง และมีครูอาจารย์เป็นจำนวนไม่น้อยที่ประสบความสำเร็จอย่างภาคภูมิใจในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการจนได้เลื่อนและแต่งตั้งเป็นระดับ 7 ระดับ 8 และระดับ 9 โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในด้านอายุทำให้ครูอาจารย์ทุกระดับของอายุได้มีโอกาสพัฒนาตนเองจนมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองดีขึ้น อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาและการมีคุณภาพของนักเรียน

2.1.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตัวแปรวุฒิทางการศึกษา พบว่าครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ โดยภาพรวมและแต่ละงาน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิชระ ชานะตุโร (2533 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ความต้องการการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนพลศึกษา ระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 6 ระหว่างครูที่มีวุฒิ และไม่มีวุฒิปริญญาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพฑูรย์ สักดิ์แก้ว (2534 : 72) ที่พบว่า ระดับความต้องการพฤติกรรมผู้นำมีทีมงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามความต้องการของครูอาจารย์ ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไป ไม่แตกต่างกันและระดับความต้องการพฤติกรรมผู้นำมีทีมผู้สัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความต้องการของครูอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีขึ้นไป ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัญญา เดชาภิวัฒน์สกุล (2526 : 70-71) ที่ศึกษาปัญหาและ

ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครูประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร เขตปทุมวัน ตามความคิดเห็นของตนเองพบว่า ครูที่มีวุฒิต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการสอนด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพการสอนด้านการเลือกวิธีและเทคนิคการสอน การผลิตและการใช้สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน และด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเตรียมการสอนและกำหนดวัตถุประสงค์การสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทวีศักดิ์ ไชยมาโย (2534 : 147, 150) ที่พบว่า ครูผู้สอนชั้น ป.1-2 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน (วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรดีกว่าครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และมีความต้องการที่จะได้รับการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษาฉบับปรับปรุงจากผู้ที่มีหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิจัยที่พบนี้ อาจเนื่องมาจากแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการ ที่ส่งเสริมความก้าวหน้าของครูผู้สอนในการจัดทำผลงานทางวิชาการ โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการทำปริมาณงานเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น แม้ครูอาจารย์จะมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีก็สามารถกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้นได้ตามขอบข่ายทั้งในด้านปริมาณงานและคุณภาพงานเท่าเทียมกันกับครูอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี ด้วยแนวทางปฏิบัติที่เป็นไปในเกณฑ์เดียวกันนี้ จึงทำให้ครูอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาตนเองที่ไม่แตกต่างกัน แม้วุฒิทางการศึกษาจะต่างกัน หรืออาจเป็นเพราะการนำหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) มาใช้ ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวมีลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการ จึงจำเป็นอยู่เองที่หน่วยงานจะต้องดำเนินการให้ความรู้สร้างความเข้าใจกับครูอาจารย์ อาจโดยวิธีการจัดการอบรมหรือวิธีอื่น ๆ โดยให้

ครูอาจารย์ทุกคนได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมเหมือนกัน โดยมีได้คำนึงถึงวิถีทางการศึกษาของครูอาจารย์ เมื่อครูอาจารย์ได้รับความรู้ มีความเข้าใจในลักษณะเดียวกัน ความต้องการที่จะพัฒนาตนเองจากจุดเริ่มที่เหมือนกันหรือคล้ายกันของครูอาจารย์ที่มีวิถีทางการศึกษาต่างกันจึงไม่แตกต่างกัน

2.1.3 ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นที่สอนพบว่า ครูอาจารย์ที่รับผิดชอบในระดับชั้นที่สอนต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาตนเอง โดยภาพรวมและแต่ละงานไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมเกียรติ กิตติธรรม (2529 : 118) ที่พบว่า ครูผู้ปฏิบัติการสอนที่สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 6 และสอนมากกว่า 2 ชั้น หรืออื่น ๆ ต้องการการนิเทศการสอนไม่แตกต่างกันและไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนาพร เขาวรัตน์ (2530 : 129) ที่ศึกษาความต้องการของครูสังคมศึกษาในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาในการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูสังคมศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กับครูสังคมศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยที่พบนี้ อาจเนื่องมาจากแนวทางการพิจารณาประเมินความชำนาญการหรือความเชี่ยวชาญในการสอนสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งตามกฎ ก.ค. ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2535) ซึ่งมีได้มีข้อจำกัดในเรื่องของระดับชั้น จึงทำให้ครูอาจารย์ที่รับผิดชอบในระดับชั้นที่สอนต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน หรืออาจเป็นเพราะการนำหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มาใช้ โดยมีกรมวิชาการจัดพิมพ์หลักสูตรเป็นรูปเล่มแจกโรงเรียน ระดับประถมศึกษาทั่วประเทศ แต่ก็พบว่าหลักสูตรประถมศึกษาดังกล่าวมีไม่เพียงพอกับจำนวนครูอาจารย์ที่สอนในแต่ละระดับชั้น ทำให้ครูอาจารย์ประสบปัญหาในเรื่องของการศึกษา

ทำความเข้าใจหลักสูตรอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ และกระบวนการกลุ่ม ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ครูอาจารย์ที่รับผิดชอบในระดับชั้นที่สอนต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน

2.1.4 ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปรความถนัดในการสอนตามกลุ่มประสบการณ์ พบว่า ครูอาจารย์ที่มีความถนัดในการสอนตามกลุ่มประสบการณ์ต่างกัน ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมเกียรติ กิตติธรรม (2529 : 118) ที่พบว่า ครูผู้ปฏิบัติการสอนที่สอนประจำชั้นและครูที่สอนประจำกลุ่มประสบการณ์หรือสอนบางวิชา ต้องการการนิเทศการสอนไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยที่พบนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ส่วนใหญ่มีอัตราค่าจ้างครูอาจารย์ที่ต่ำกว่าเกณฑ์ลักษณะที่เป็นอยู่เช่นนี้ทำให้ครูอาจารย์ที่มีอยู่ต้องทำการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ แม้ว่าจะไม่มีความถนัดในการสอนกลุ่มประสบการณ์นั้น ๆ ก็ตาม ประกอบกับขวัญและกำลังใจของครูอาจารย์ที่ต้องประสบปัญหาการเสี่ยงภัยในการปฏิบัติหน้าที่ แต่ด้วยเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่เหมือนกันคือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของจังหวัดนราธิวาส จึงทำให้ครูอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน

2.1.5 ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในตำแหน่งของครูอาจารย์พบว่า ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาแต่ละงานพบว่า งานการเรียนการสอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานห้องสมุด และงานการนิเทศ

การศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งสามงาน ส่วนงานอื่น ๆ ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สนิท วงศ์แสงดา (2527 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 พบว่าครูคณิตศาสตร์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความต้องการในการนิเทศการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิรินันต์ ชื่นจิตกุลถาวร (2532 : บทคัดย่อ) เรื่องการศึกษาความต้องการการนิเทศของครูธุรกิจโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 พบว่า ครูธุรกิจที่มีประสบการณ์ทางการสอนต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศด้านเนื้อหาวิชาและการวัดผลและการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญโชติ จันทร์สุพัฒน์ (2527 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ครูประจำการช่วงอายุราชการต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาบุคลากรประจำการไม่แตกต่างกันไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนาพร เยาวรัตน์ (2530 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความต้องการในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากผลการวิจัยที่พบนี้ อาจเนื่องมาจากนโยบายส่งเสริมให้ครูผู้สอนปรับและเลื่อนตำแหน่งโดยใช้ผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเอง โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องของประสบการณ์ไว้ว่า ถ้าจะเลื่อนเป็นครู 2 จะต้องดำรงตำแหน่งครู 1 มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี ถ้าจะเลื่อนเป็นอาจารย์ 1 จะต้องดำรงตำแหน่งครู 2 มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือถ้าจะเลื่อนเป็นอาจารย์ 3 จะต้องดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี (ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ ทองพูล บุญอึ้ง และวิเชียร ไวยสุกี้, 2535 : 14) และในการกำหนดให้ข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 ให้ได้รับเงินเดือนในระดับ 7 ตามกฎ ก.ค. ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2535) ต้องเป็นครูอาจารย์ที่มีอายุราชการไม่น้อยกว่า 25 ปี

สำหรับผู้ที่วุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี หรือต้องเป็นผู้ที่มีอายุราชการไม่น้อยกว่า 20 ปี สำหรับผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป (สมาน อินทะดี, ม.ป.ป. : 52) ระยะเวลาหรือประสบการณ์ดังกล่าวจะเป็นตัวบ่งชี้ให้ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาตนเองแตกต่างกัน ประกอบกับการวิจัยของ ศรีสมร พุ่มสะอาด (2533 : 125) ที่พบว่า คุณลักษณะที่สามารถจำแนกคุณภาพครู ประถมศึกษาออกเป็นครูที่มีคุณภาพสูงและคุณภาพต่ำ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน เรียงตามลำดับความสำคัญคือ ประสบการณ์ 1-10 ปี มี 2 ด้านคือ ความรู้ในวิชาชีพ และบุคลิกภาพ ประสบการณ์ 11-20 ปี มี 5 ด้าน คือ วินัย บุคลิกภาพ ความรู้ใน วิชาชีพ การพัฒนาชุมชน และคุณธรรมและจริยธรรม และประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 20 ปี มี 1 ด้านคือ อุทิศตนและวิญญานครู จากข้อค้นพบดังกล่าวนี้เองที่ทำให้ครูอาจารย์ มีความตระหนักในภาระหน้าที่ของตนเองแตกต่างกันตามลักษณะงานการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานห้องสมุด และงานนิเทศการศึกษา

2.2 ผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนราธิวาสกับตัวแปร อายุ วุฒิทางการศึกษา ระดับชั้นที่สอน ความถนัดในการสอน ตามกลุ่มประสบการณ์ และประสบการณ์ในตำแหน่งของครูอาจารย์

2.2.1 ผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส กับระดับตามตัวแปรอายุ พบว่า ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองในงานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน กับระดับอายุมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการโดยภาพรวมและในงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานส่งเสริมการสอน และงานประชุมอบรมทางวิชาการ กับระดับอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

จากผลการวิจัยที่พบนี้ น่าจะเป็นเพราะบุคคลเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่จะมีการเปลี่ยนแปลงแบบแผนพฤติกรรมเพื่อเป็นการวางแผนและดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องจากบุคคลในวัยต่างกันมีโอกาสได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากประสบการณ์ได้มาก และเรียนรู้ที่จะดัดแปลงประโยชน์จากประสบการณ์ที่ผ่านมาแล้วในชีวิต ทำให้มีทักษะ ความชำนาญในงานหลาย ๆ อย่าง และเพื่อความสำเร็จในชีวิตจึงมีการวางแผนและ กำหนดวิธีดำเนินงานที่แน่นอนตามบุคลิกภาวะของแต่ละบุคคล ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองในงานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงานกับระดับอายุ มีความสัมพันธ์กัน

2.2.2 ผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความต้องการ ในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา กับระดับตามตัวแปรวุฒิทางการศึกษาพบว่า ระดับความ ต้องการในการพัฒนาตนเองในงานวัตถุประสงค์หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน กับ ระดับวุฒิทางการศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระดับ ความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการโดยภาพรวมและในงานด้านหลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้ งานการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน งานส่งเสริมการสอน และงานประชุมอบรมทางวิชาการ กับระดับวุฒิทางการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กัน

จากผลการวิจัยที่พบนี้ น่าจะเป็นเพราะหลักสูตรวิชาชีพศึกษาศาสตร์ระดับ ต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ได้บรรจุวิชาเทคโนโลยีการสอน การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอนในรายวิชา ทำให้ครูอาจารย์มีความรู้เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ ตลอดจนมีความเข้าใจสอดคล้องกัน และเห็นความจำเป็นที่จะต้องนำสื่อการเรียนการสอนมาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ระดับความต้องการ ในการพัฒนาตนเองในงานวัตถุประสงค์หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนกับระดับวุฒิทาง การศึกษามีความสัมพันธ์กัน

2.2.3 ผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส กับระดับตามตัวแปรระดับชั้นที่สอนพบว่า ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการโดยภาพรวมและในงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน งานส่งเสริมการสอน และงานประชุมอบรมทางวิชาการ กับระดับชั้นที่สอน ไม่มีความสัมพันธ์กัน ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ แอล ราเควล นูเนซ (Ann Raquel Nunez, 1977 : 4460- A) ที่พบว่า ระดับชั้นที่สอนไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครู

จากผลการวิจัยที่พบนี้ น่าจะเป็นเพราะครูอาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานวิชาการซึ่งเปรียบเสมือนหัวใจของโรงเรียนมาก เพื่อยกระดับวิชาชีพการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคมปัจจุบัน ไม่ว่าจะปฏิบัติการสอนอยู่ในระดับชั้นใดก็มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานวิชาการเหมือนกัน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าระดับความต้องการพัฒนาตนเองกับระดับตามตัวแปรระดับชั้นที่สอนจึงไม่มีความสัมพันธ์กัน

2.2.4 ผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส กับระดับตามตัวแปรความถนัดในการสอนตามกลุ่มประสบการณ์ พบว่า ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการโดยภาพรวมและในงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน งานส่งเสริมการสอน และงานประชุมอบรมทางวิชาการ กับระดับความถนัดในการสอนตามกลุ่มประสบการณ์

ไม่มีความสัมพันธ์กัน ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัลยานี ปฎิมาพรเทพ (2532 : 169) ที่พบว่า สายวิชาที่สอนของครูมีความสัมพันธ์กับการนิเทศ โดยมีความต้องการการนิเทศด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยที่พบนี้น่าจะเป็นเพราะโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส มีอัตรากำลังครูอาจารย์ต่ำกว่าเกณฑ์ ทำให้ครูอาจารย์ที่มีอยู่จะต้องทำการสอนวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่ตนเองไม่มีความถนัด แต่ด้วยความตระหนักในภาระหน้าที่ทำให้ครูอาจารย์รู้จักเลือกวิธีการปฏิบัติงานวิชาการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อปฏิบัติงานนั้น ๆ ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองกับระดับตามตัวแปรความถนัดในการสอนตามกลุ่มประสบการณ์จึงไม่มีความสัมพันธ์กัน

2.2.5 ผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส กับระดับตามตัวแปรประสบการณ์ในตำแหน่งของครูอาจารย์ พบว่า ระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองในงานการเรียนการสอนกับระดับประสบการณ์ในตำแหน่งของครูอาจารย์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 งานห้องสมุดและงานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน กับระดับประสบการณ์ในตำแหน่งของครูอาจารย์มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการโดยภาพรวมและในงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานนิเทศการศึกษา งานส่งเสริมการสอน และงานประชุมอบรมทางวิชาการ กับระดับประสบการณ์ในตำแหน่งของครูอาจารย์ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภา ศีลสร (2526 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าตัวพยากรณ์ทั้ง 3 กลุ่มคือ สถานภาพส่วนตัว ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับความ

ต้องการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติการสอน ทุกสมรรถภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยที่พบนี้ น่าจะเป็นเพราะประสบการณ์ในตำแหน่งของครูอาจารย์
ที่เป็นตัวบ่งชี้ความชำนาญในการข้อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ และการที่ครูอาจารย์
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีความต้องการ
ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อจะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรอบรู้อยู่เสมอ มีการ
วางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงานทุกครั้งก่อนลงมือปฏิบัติการสอนนั้น ย่อมเป็น
สิ่งที่แสดงให้เห็นว่าระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองในงานห้องสมุด งานด้าน
วางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน และงานการเรียนการสอน กับระดับประสบการณ์
ในตำแหน่งของครูอาจารย์มีความสัมพันธ์กัน

3. ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครู
อาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า
ครูอาจารย์มีความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเองโดยการลาศึกษาต่อ อยู่ในระดับ
ปานกลาง ส่วนความต้องการในวิธีการอื่น ๆ และโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการ
วิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จักรพงษ์ ทัพขวา (2530 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษา
บทบาทในการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เขตการศึกษา 9
ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์ พบว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์มีความเห็น
สอดคล้องกันว่า การพัฒนาบุคลากรทั้ง 10 ด้าน บทบาทสำคัญที่ปฏิบัติจริงในระดับมาก
ได้แก่ การสนับสนุนให้ศึกษาต่อ การประชุมและการมอบหมายงานพิเศษ ส่วนการฝึก
อบรมระยะสั้น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติงาน
การระดมความคิด การจัดทัศนศึกษาและดูงาน การประชุมพิเศษบุคลากรที่บรรจุใหม่และ
การหมุนเวียนตำแหน่ง ปฏิบัติจริงในระดับน้อย สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนา
บุคลากรพบว่า การขาดงบประมาณมีปัญหามากที่สุด ผู้บริหารสนับสนุนให้
ครูอาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรได้ไม่ทั่วถึง และครูอาจารย์ปฏิบัติงาน
ประจำมาก ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร

จากผลการวิจัยที่พบนี้น่าจะเป็นเพราะวิธีการพัฒนาตนเองเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาสิ่งทั้งปวง ซึ่งเริ่มต้นจากการพัฒนาตนเองเป็นประการสำคัญ อันจะนำไปสู่การพัฒนาในด้านอื่น ๆ แต่ทั้งนี้ผู้ที่พัฒนาตนเองให้ได้ดีนั้นก็ควรที่จะรู้จักตนเอง รู้ว่าตนเองต้องการเปลี่ยนแปลงไปสู่จุดใดและสามารถที่จะวางแผนกำหนดการไปสู่จุดนั้นได้โดยอาศัยวิธีการต่าง ๆ ในการพัฒนาตนเอง อันจะก่อให้เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงานในหน้าที่และส่วนตัว ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ครูอาจารย์มีความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาในแต่ละวิธีสามารถอภิปรายได้ดังนี้

3.1 ศึกษาด้วยตนเอง ผลการวิจัยพบว่า ครูอาจารย์มีความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเองโดยวิธีนี้อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมคิด ขุนทองนุ้ม (2533 : 146-147) ที่ศึกษาการพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีกการพัฒนาตนเองด้วยการอ่านตำราจิตวิทยาการศึกษาเป็นอันดับ 1 ในทุก ๆ ตัวแปร ยกเว้นกลุ่มครูผู้สอนเพศชายมีการพัฒนาตนเองด้วยการอ่านตำราการบริหารบุคลากรในโรงเรียนมากเป็นอันดับ 1

จากผลการวิจัยที่พบนี้น่าจะเป็นเพราะในสภาพสังคมปัจจุบันครูอาจารย์ไม่จำเป็นต้องเรียนด้วยระบบในชั้นเรียนก็ได้ นวัตกรรมที่เกิดจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีใหม่ ๆ ก็สามารถจะทำให้ครูอาจารย์เรียนรู้ได้ไม่ยิ่งหย่อนกว่าการเรียนการสอนในชั้นเรียน เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร โทรทัศน์ เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการกำหนดวิธีการแปลก ๆ ใหม่ ๆ ให้คนได้รับการศึกษา สิ่งเหล่านี้นับว่ามีอิทธิพลเป็นอย่างมาก ที่ส่งผลให้ครูอาจารย์มีความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเองโดยการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองอยู่ในระดับมาก

3.2 ทัศนศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูอาจารย์มีความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเองโดยวิธีนี้ อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาลี วิญชกุล

(2525 : ๖-๑) ที่ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรที่ได้ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก คือ การสังเกตเยี่ยมเยียนดูงาน และศึกษาวิธีทำงาน ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูชาติ ลิปิสุวรรณ์โชติ (2532 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสภาพและความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนของมูลนิธิภราดาคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย พบว่า สภาพปัจจุบันผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ กิจกรรมพัฒนาบุคลากรด้านการดูงานนอกสถานที่

จากผลการวิจัยที่พบนี้น่าจะเป็นเพราะครูอาจารย์มีความคิดเห็นว่าการไปทัศนศึกษา หรือดูงานนอกสถานที่เป็นวิธีการที่จะช่วยให้ครูอาจารย์ได้รับประสบการณ์ตรงมากที่สุดและเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศในการทำงานได้ดีวิธีหนึ่ง ดังคำกล่าวของ พันธ์ หันนาคินทร์ (2524 : 91) ที่ได้เสนอแนะไว้ว่า การไปศึกษาและดูงานนอกสถานที่ เป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้ครูไม่หลงผิดไปว่าสิ่งที่ตนทำนั้นเป็นการกระทำที่ดีที่สุดแล้ว เพราะไม่มีที่จะเปรียบเทียบ การไปสังเกตกิจกรรมในโรงเรียนอื่นย่อมจะทำให้มีโอกาสดูได้เปรียบเทียบทำให้เกิดความคิด มองเห็นตัวเองในการดำเนินงาน ตลอดจนอุปสรรคต่าง ๆ ที่อาจจะนำมาปรับปรุงใช้ในโรงเรียนของตนเอง ดังนั้นจึงทำให้ครูอาจารย์มีความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเอง โดยการไปทัศนศึกษา อยู่ในระดับมาก

3.3 การประชุมอบรมสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ ผลการวิจัยพบว่า ครูอาจารย์มีความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเองโดยวิธีนี้อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศรี กิจพิทักษ์ (2530 : 144) ที่ศึกษาความต้องการได้รับการพัฒนาของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลกรุงเทพฯ พบว่า ผู้ทำหน้าที่บริหารและผู้ช่วยบริหารโรงเรียนคาทอลิกมีความต้องการได้รับการพัฒนาความรู้ด้านบริหารงานวิชาการมาก โดยเฉพาะเรื่องที่จะได้รับการอบรมเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมผู้บริหารและผู้ช่วยให้ทันต่อการพัฒนาทางการศึกษาศึกษาสมัยใหม่ ไม่สอดคล้องกับบุญโชติ จันทร์สุวัฒน์ (2527 : 45) ที่พบว่า ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรครูประจำการของกลุ่มผู้บริหารการศึกษาโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเป็นที่น่าสนใจว่า

ความต้องการที่อยู่ในระดับมากที่สุดของผู้บริหารจะเป็นในด้านการฝึกอบรม และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดารุณี กำจัดภัย (2531 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความต้องการในการเสริมสมรรถภาพทางการสอนนิสิตศึกษาศาสตร์ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ครูมีความต้องการเกี่ยวกับวิธีการเสริมสมรรถภาพทางการสอนนิสิตศึกษาศาสตร์ทุกวิธีอยู่ในระดับปานกลาง และวิธีที่ครูส่วนใหญ่ต้องการคือการจัดให้ครูได้รับการอบรม สัมมนา และปฏิบัติการเกี่ยวกับการสอนนิสิตศึกษาศาสตร์

จากผลการวิจัยที่พบนี้ น่าจะเป็นเพราะการประชุมอบรมสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นการประชุมที่เปิดโอกาสให้ครูอาจารย์ได้ลงมือกระทำเพื่อแก้ปัญหา หรือมีการปฏิบัติจริง ทำให้ครูอาจารย์ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่แปลกใหม่ อีกทั้งเป็นแนวทางในการดำเนินงานอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่ให้ครูอาจารย์เข้าร่วมประชุมอบรมสัมมนาในสาขาวิชาชีพ หรือวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ครูอาจารย์มีความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเอง โดยการประชุมอบรมสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ อยู่ในระดับมาก

3.4 การลาศึกษาต่อ ผลการวิจัยพบว่า ครูอาจารย์มีความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเองโดยวิธีนี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัย การสำรวจสภาพการปฏิบัติงานของครูโดยสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2532 : 170) พบว่า ความช่วยเหลือที่ครูมากกว่า 1 สังกัดต้องการ ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ครูศึกษาต่อ และการให้ทุนครูเพื่อศึกษาต่อ ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนัดดา เหมือนแก้ว (2527 : ฉ) ที่ศึกษากิจกรรมการพัฒนาคุณาจารย์ การศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตพระนครเหนือ พบว่า กิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ในด้านต่าง ๆ ได้ปฏิบัติน้อยและไม่ต่อเนื่อง เช่น การส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อ

จากผลการวิจัยที่พบนี้ น่าจะเป็นเพราะการศึกษาต่อเป็นวิธีการพัฒนาความก้าวหน้าของครูอาจารย์วิธีหนึ่ง ด้วยการเพิ่มวุฒิ ความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับ

วิชาชีพครูในระยะยาวตามหลักสูตรของสาขาวิชา ซึ่งจะต้องไปศึกษาที่สถาบันการศึกษา หรือมหาวิทยาลัยต่าง ๆ (ปรีชา บุนนาค, 2526 : 350) แต่ด้วยข้อจำกัดในเรื่อง ของทุน ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และเรื่องของการลาศึกษาต่อที่ครูอาจารย์พึงกระทำได้ตาม ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษาต่อและฝึกอบรมภายใน ประเทศ พ.ศ.2528 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2534 นั้น ทำให้ครูอาจารย์มี ความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเองโดยการลาศึกษาต่ออยู่ในระดับปานกลาง

3.5 การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น แผนการสอน คู่มือครู ผลการวิจัย พบว่า ครูอาจารย์มีความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเองโดยวิธีนี้อยู่ในระดับมาก ซึ่ง สอดคล้องกับรายงานการวิจัยการสำรวจสภาพการปฏิบัติงานของครูโดยสำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา (2532 : 170) พบว่า ความช่วยเหลือที่ครูแต่ละสังกัดต้องการ แตกต่างกันไป ได้แก่ การจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ การแนะนำเทคนิค/วิธีการ ใหม่ ๆ การจัดทุนให้ครูไปอบรม การจัดทัศนศึกษาสำหรับครู และการจัดให้มีการประชุม ครูทั่วประเทศ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรมวิชาการ ติฐิประวรรตน์ (2530 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการนำเสนอแนวทางการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 : วิชาภาษาอังกฤษ พบว่า แนวทางการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 : วิชาภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ควรมี การกำหนดนโยบายให้มีการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ในลักษณะของการทำแผนการสอน และนำนโยบายดังกล่าวมาวางแผนการปฏิบัติ ควรวางแผนส่งเสริมบุคลากรผู้ใช้หลักสูตร ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการทำแผนการสอน การปฏิบัติในการทำแผนการสอนนั้น อาจทำภายในโรงเรียนและทำร่วมกับกลุ่มโรงเรียน หลังการปฏิบัติควรมีการประเมินผล และติดตามผลเพื่อการปรับปรุงแก้ไข ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เซาว์เลิต ขวัญเมือง (2527 : 65) ที่ศึกษาการปฏิบัติการ ความต้องการ และปัญหา ในการ พัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ความต้องการของครูที่อยู่ในเกณฑ์ปานกลางนั้นมี 2 ข้อคือ ต้องการให้ครูได้ผลิต หนังสือหรือแบบฝึกหัดต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน และต้องการสนับสนุน ให้เข้าเป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการต่าง ๆ

จากผลการวิจัยที่พบนี้ น่าจะเป็นเพราะแผนการสอน คู่มือครู เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อช่วยในการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพเป็นแนวทางในการเตรียมการสอนให้สามารถดำเนินการสอนได้ตามหลักสูตร แม้ว่ากรมวิชาการได้จัดทำคู่มือขึ้นเป็นจำนวนมากแล้วก็ตาม แต่คู่มือครูที่กรมวิชาการจัดทำขึ้นมีลักษณะเป็นกลาง ๆ เป็นคำแนะนำทั่วไป ไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น หรือไม่อาจตอบสนองในการแก้ปัญหาเฉพาะเรื่องเฉพาะแห่งได้ ครูอาจารย์จึงมีความต้องการที่จะจัดทำแผนการสอน คู่มือครูขึ้นใช้เอง แล้วนำมาเสนอเป็นผลงานทางวิชาการที่แสดงถึงความชำนาญการหรือความเชี่ยวชาญของผู้สอน ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ครูอาจารย์มีความต้องการในวิธีการพัฒนาตนเองโดยวิธีการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น แผนการสอน คู่มือครู อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะฝ่ายพัฒนานุเคราะห์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส จะต้องจัดการพัฒนาครูอาจารย์ในงานต่อไปนี้

1.1.1 งานการเรียนการสอน ควรพัฒนาครูอาจารย์ดังนี้

1.1.1.1 ครูอาจารย์ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี และมีประสบการณ์ในตำแหน่งต่ำกว่า 6 ปี ทั้งนี้เพื่อให้มีความเชี่ยวชาญในทางปฏิบัติในงานการเรียนการสอนยิ่งขึ้น

1.1.1.2 ครูอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ทั้งนี้เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติให้ได้จริง

1.1.1.3 ครูอาจารย์ที่มีความถนัดในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ทั้งนี้เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจต่อการนำกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.1.2 งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ควรพัฒนาครูอาจารย์ที่รับผิดชอบทำการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หรือ 2 ทั้งนี้เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจต่อการนำหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) มาใช้ยิ่งขึ้น

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงานเป็นขั้นตอนในการพัฒนาครูอาจารย์ให้สม่ำเสมอ และต่อเนื่อง ซึ่งควรเน้นในด้านงานวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานการเรียนการสอน และงานห้องสมุด ทั้งนี้ควรพิจารณาในด้านอายุ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่งของครูอาจารย์เป็นสำคัญ

1.3 วิธีการพัฒนาตนเองโดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งเป็นวิธีการที่ครูอาจารย์ต้องการมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญให้มาก โดยจัดแหล่งค้นคว้าให้เพียงพอ และควรจะให้ความสำคัญกับห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดกลุ่ม และห้องสมุดศูนย์วิชาการจังหวัด โดยการสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาหนังสือ ตำราที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของครูอาจารย์ให้เพียงพอ โดยเน้นให้เป็นแหล่งสำหรับครูอาจารย์ได้ศึกษาค้นคว้าในสิ่งที่ต้องการ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสภาพปัญหาที่ทำให้ครูอาจารย์ไม่สามารถพัฒนาตนเองได้ตามที่ต้องการ เพื่อจะได้แก้ปัญหาได้ตรงกับสภาพความเป็นจริง

2.2 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูอาจารย์ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนของครูอาจารย์

2.3 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูอาจารย์ เพื่อปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนให้สอดคล้องและสัมพันธ์กัน